

Norges vassdrags- og energidirektorat,
Postbok 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Tynset, 08.08.2014

Vår ref.	Løpenr.	Arkivkode	Saksbehandler	Deres ref.
12/1315-4	5614/14	S11	Hilde Aanes	
(Vennligst oppgi "Vår ref." ved svar)				

HØRINGSUTTALELSE TIL SØKNAD OM KONSESJON UTBYGGING AV RIVA KRAFTVERK

NVE har mottatt søknad fra Østerdalen kraftproduksjon AS (ØKAS) om tillatelse til å bygge Riva kraftverk i Tyllidalen, Tynset kommune.

Riva er et sidevassdrag til Tysla, og renner ut i Tysla, ca 2,5 mil sør for Tynset.

Kraftverket vil berøre bekkene Storbekken og Nysæterbekken i tillegg til Riva, og utnytte et fall på 225 m mellom inntak på kote 650 i Storbekken og kraftstasjon på kote 455. Vannveien blir 2,7 km lang, og skal graves ned.

Det er planlagt å bygge to betongdammer á 4,5 meters høyde og 35 meters bredde, én fyllingsdam i Riva og én ved inntaket i Storbekken. Neddemt areal er estimert til 400 m², med volum 400 m³ for hver av dammene. Middelvannføringen ved inntaket er 0,45 m³/s, og det er søkt om en maksimal slukeevne på 1,12 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,0 MW, og skal etter planen produsere 4,9 GWh i et middelår. Dette skal kunne forsyne 250 husstander med elektrisk kraft. Fra inntaksområdet i Storbekken og ned til samløpet med Riva vil Storbekken i store deler av året være tørrlagt. Planlagt minstevannføring er 0,03 m³/s (30 l/sek, tilsvarende alminnelig lavvannsføring.)

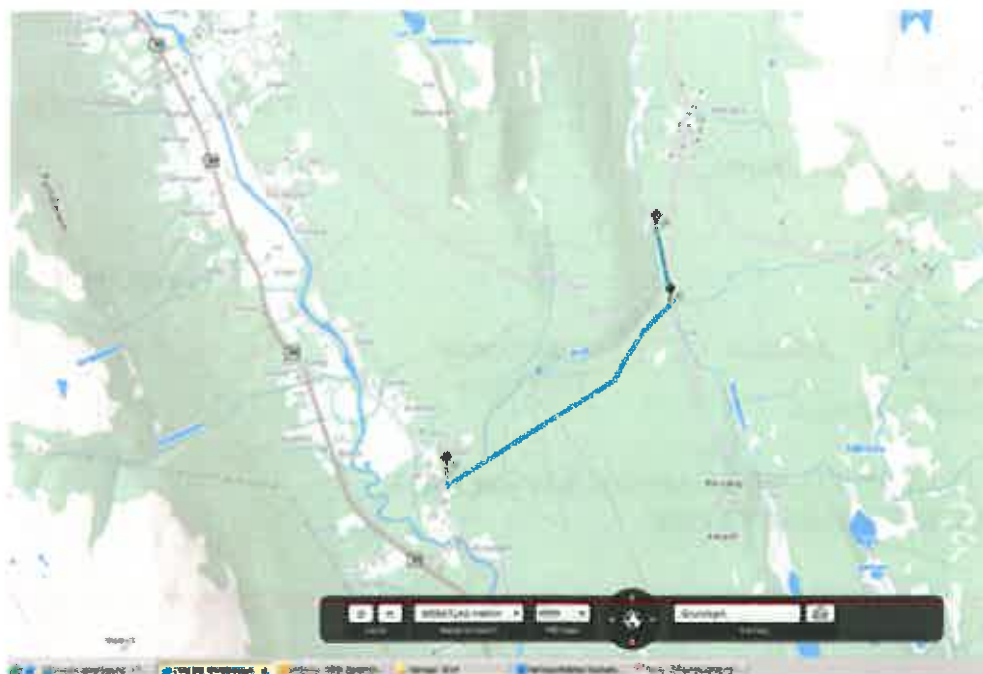
Nysæterbekken skal overføres i 50 m langt kulvertrør med diameter 300 mm til Storbekken. Fra inntaket i Storbekken er vannveien planlagt som nedgravd rørgate for rør med diameter 700 mm. Grunnforholdene på stedet er morene. Deponi er ikke planlagt, da massene vil bli lagt tilbake og tilpasset terrenget. Fra kraftverket er det tenkt ca 70 m jordkabel til tilknytningspunktet, lokal 22kV linje fra Tynset trafostasjon.

For adkomst til kraftverk og inntak skal eksisterende veier brukes. I tillegg må det bygges tre nye veier;

- ✓ 400 m lang stikkvei ned til inntaket i Riva fra privat vei over samløpet Storbekken - Riva
- ✓ 20 m lang stikkvei ned til inntak i Storbekken (oppgradering av eksisterende veg fra skogsbilvei langs Storbekken)
- ✓ 50 m lang stikkvei til kraftverket fra kommunal vei langs Tysla

Elva er tidligere utnyttet til kraftproduksjon, og Rivtjønna 2,7 km oppstrøms inntaket er regulert av fyllingsdam med fritt overløp. Dammen ble bygd i 1913, og er nylig rehabilitert i følge søknaden. Ca. én km nedenfor samløpet Storbekken - Riva ligger restene av den øverste dammen til det gamle kraftverket fra 1932. Denne kraftproduksjonen opphørte i 1968.

Nedenfor dette ligger restene av den nederste dammen, i tillegg til spor etter kraftverket i form av rørfundamenter, fundament fra kraftstasjon og avløpskanal i skogen.

Søknadene skal behandles i henhold til Vannressurslovens kapittel 3, og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 der NVE har myndighet. Konsesjonssøknaden har vært ute på høring med høringsfrist 20.06.14. Tynset kommune har søkt om utsatt frist for å søknaden til politisk behandling i møte 21. 08.14. Søknaden ble avslått, men det ble gitt forlengelse av fristen fram til 08.08. Søknaden blir derfor behandlet administrativt, og refereres overfor formannskapet i ettertid.

Saksvurdering

Fra 01.01. 2001 er vannressursloven den generelle loven om vassdragene. Den som skal iverksette tiltak som berører vassdrag eller grunnvann, må forholde seg til bestemmelser i loven og forskrifter gitt i medhold av denne. NVE har hjemmel til å gi tillatelse i saker som gjelder utbygging av småkraftverk inntil 10 MW og andre vassdragstiltak. Vannressurslovens formål er "å sikre en samfunnsmessig forsvarlig bruk og forvaltning av vassdrag og grunnvann".

§ 8 første ledd angir konsesjonsplikten for tiltak i vassdrag og lyder:

"Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen, uten at det skjer i medhold av reglene i § 12 eller § 15, eller med konsesjon fra vassdragsmyndigheten".

Konsesjon etter vannressursloven gir ikke automatisk tillatelse til endret arealbruk.

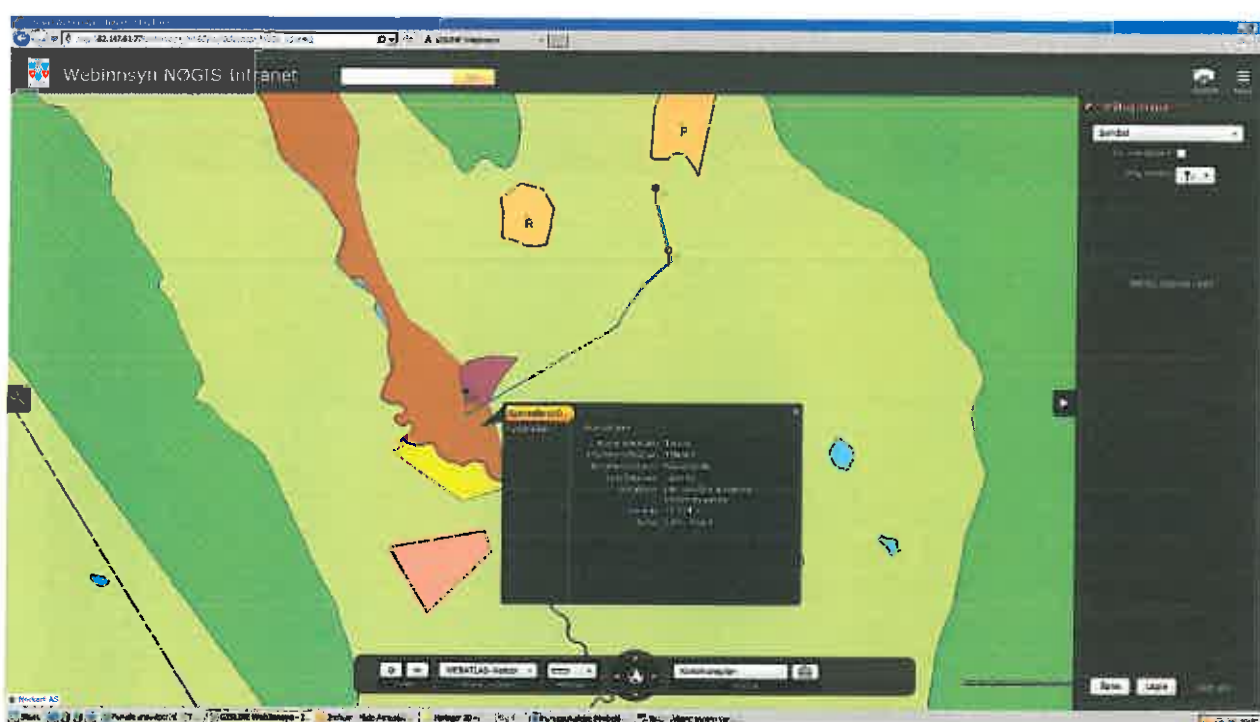
Tiltak i grunn og vassdrag er underlagt plan- og bygningslovens bestemmelser, i tillegg til eventuelt annet lovverk som tiltaket kan komme i berøring med. Behandling etter plan- og bygningsloven skal bl.a. sikre at arealbruken skjer etter en helhetsvurdering, at berørte parter og interesser sikres medvirkning, og at saken er tilstrekkelig opplyst før det fattes en avgjørelse. Søknaden skal vurderes etter naturmangfoldloven.

Utbyggingen krever ikke automatisk vurdering etter Forskrift for konsekvensutredning § 3, da produksjonen i et middelår er beregnet til 4,9 GWh. Kravet til automatisk konsekvensutredning gjelder først ved årlig produksjon over 40 Gwh.

Planfaglig vurdering:

Etablering av kraftverket vil ikke være i tråd med kommuneplanens arealdel. Det omsøkte arealet er regulert som LNF-område uten bestemmelser om spredt utbygging. Arealet hvor kraftstasjonen er tenkt plassert ligger innenfor det som i Kommunedelplan Tyllaldalen er regulert til LNF-område med spredt boligbebyggelse. Lokalisering av kraftstasjon innenfor dette området kan bare skje ved dispensasjon fra kommunedelplanen.

Rørgata vil ligge nært inntil område avsatt til masseuttak i KDP Tyllaldalen, Rivvangen grustak. Masseuttaket er ikke detaljregulert. Det kreves konsesjon og driftsplan for alle massetak etter 01.01.2015. Uttaket brukes i henhold til NGU's database sporadisk, og er av mindre verdi som masseuttak. I søknaden opplyses det om at dette vil ligge 250 m unna kraftstasjonen. På bakgrunn av dette anses det ikke å være konflikter rundt dette.

Kommunedelplan for klima og energi i Tynset kommune presiserer at Tynset-samfunnet er selvforsynt med elektrisk kraft, og er nettoeksportør av strøm ut av regionen. Samtidig er det potensiale for utbygging av mer vannkraft.

Jordbruk / skogbruk

Området består primært av barskog av middels og lav bonitet, mens det i nedre del er lauvskog av høy bonitet. Prosjektet vil medføre noe hogst av gran- og lauvtrær. Inngrepet vil ikke berøre dyrket eller dyrkbar mark i planområdet. Det framgår ikke av planen om eksisterende skogsveger vil bli skadelidende som følge av anlegget.

Ca. 150 meter sørøst for planlagt kraftstasjonsområde ligger det en pelsdyrfarm. Pelsdyr i oppdrett er følsomme for støy, særlig i yngleperioden, og så lenge valpene dier. Det må være en forutsetning for konsesjon at søker samarbeider med oppdretter for å ivareta nødvendige hensyn til pelsdyrdrifta. Det opplyses fra søker at det er opprettet kontakt med eier for å tilpasse anleggsarbeidet slik at forstyrrelsene blir så små som mulig.

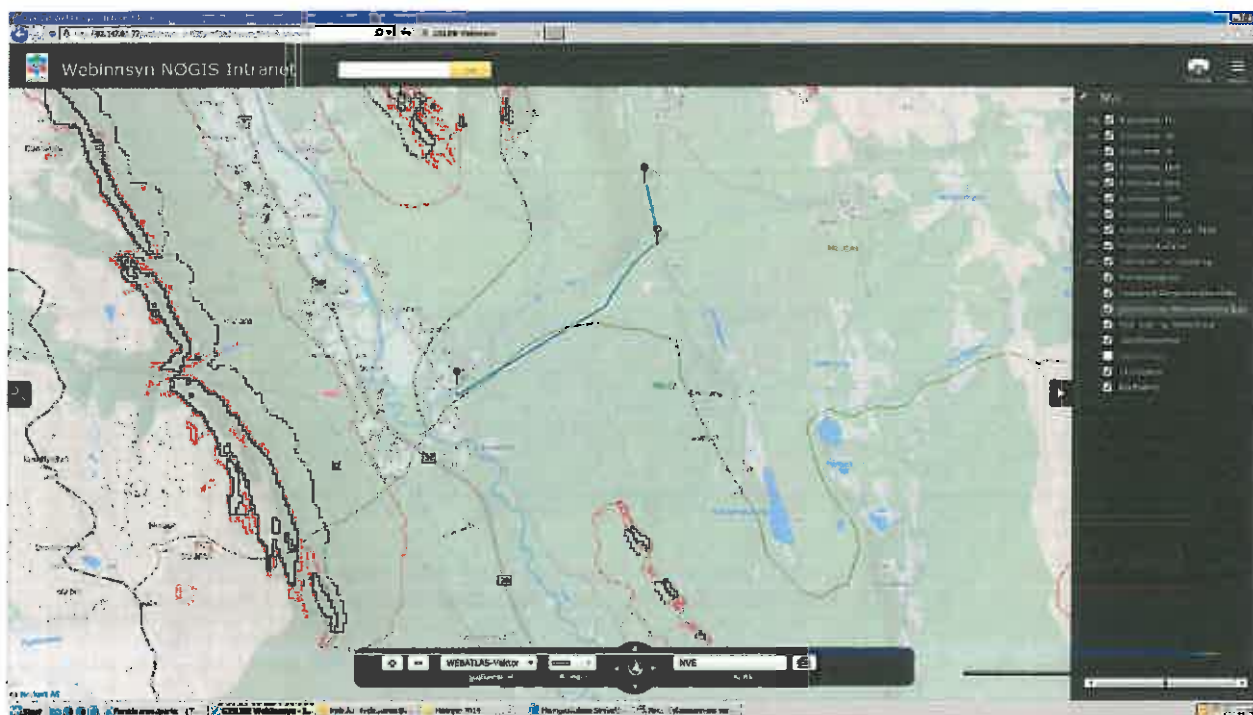
Utmarka ved omsøkt anlegg er også beiteområde for sau. Anleggsvirksomheten vil påvirke beitedyra mens arbeidet foregår. Forutsatt reetablering av vegetasjon i anleggsområdet vil kraftanlegget i mindre grad gi varig påvirkning av beiteområdet.

Det er ikke opplyst noe i søknaden om den økonomiske betydningen for de berørte grunneierne. I henhold til jordskiftesak 0420-2010-0003 RIVA, er fallrettene for de fleste av grunneierne av relativt beskjedent omfang. Rådmannen legger derfor til grunn at utbyggingen kun i liten grad vil styrke de berørte landbrukseiendommene i området med framtidige inntekter fra erstatninger og utbygging.

Kulturminner

Det er ingen kjente kulturminner i traseen for nedgraving av vannvei.

Det er ikke registrert fare for flom eller ras i området, jf NVE's flom- og raskart.

Vurdering etter naturmangfoldloven

§ 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12).

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget).

Sweco Norge AS har foretatt vurderinger av tiltakets konsekvenser for biologisk mangfold, rødlistearter, landskap, terrestrisk og akvatisk miljøfriluftsliv og inngrepsfrie naturområder som oppfattes som tilfredsstillende. Det er heller ikke registrert prioriterte arter eller viktige naturtyper, verneområder, friluftsområder eller kulturminner i kommunens kartgrunnlag. Inngrepsfrie områder vil ikke berøres av utbyggingen.

Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen, har i sin uttalelse datert 30.06.2014, presisert at opplysningene om det biologiske mangfoldet i og ved elva er mangelfullt utredet med tanke på fuktighetskrevede moser og lav, insektsfauna og fisk.

Fylkesmannen har befart området, og mener på den bakgrunn å ha tilstrekkelig kunnskap om forekomsten av viktige naturtyper og arter på den aktuelle strekningen. På denne bakgrunn anser også Tynset kommune at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å fatte en beslutning for området.

§ 9. (føre-var-prinsippet).

Kunnskapsgrunnlaget synes å være så godt i dette området at føre-var prinsippet ikke kommer til anvendelse. Utbygger foreslår at minstevannføringen skal tilsvare alminnelig lavvannføring. Dette vil bidra til å sikre artenes overlevelse i vassdraget.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning).

Omsøkt tiltak vil i vesentlig grad påvirke økosystemet i bekken, mellom inntaket og kraftstasjonen, 2000 m lenger ned. Ei minstevannføring vil forhindre at bekken vil bli helt tørr, men vil bli vesentlig påvirket. Det er ingen andre utbygginger i Riva, eller andre sidevassdrag til Tysla, slik at den totale virkningen på vassdraget som økosystem er beskjedent.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver).

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I praksis kan dette bety at tiltakshaver får gjennomføre tiltaket, men at det gis pålegg om retting eller avbøtende tiltak som reduserer eller minimerer skadene på naturmangfoldet. I dette tilfellet vil det være snakk om å ha tilstrekkelig minstevannføring til å opprettholde livsgrunnlaget, jf. § 9.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Bestemmelsen omfatter også lokalisering, og dermed mer enn paragrafoverskriften alene tilsier. Formålet med bestemmelsen er at forvaltningen finner fram til løsninger som er til det beste for samfunnet.

Lokalisering av inntaksmagasin, rørledninger, veier og massetak som er angitt i søknadene synes å være en god løsning, ut fra hensynet til naturmangfold og næringsmessig utnyttelse av området.

Rådmannens konklusjon:

Kraftverket vil bli liggende innenfor LNF-område i kommuneplanens arealdel. Det må derfor søkes om dispensasjon. Dersom konsesjon blir gitt, vil Tynset kommune anse tiltaket som så samfunnsnyttig at dispensasjon trolig vil bli gitt.

Vannkraftutbygging vil alltid medføre et inngrep i naturen. Småkraftverk vil i mindre grad utgjøre de store inngrepene. Både Storbekken og Riva ligger innenfor områder med lav artsdiversitet, og det er få spesielle arter som berøres. Dette gir små negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Riva ligger slik plassert i terrenget, og i tilknytning til menneskelig ferdsel og naturgrunnlag, at dersom det skal etableres småkraftverk i noen av vassdragene i kommunen, så ligger dette vassdraget godt til rette for det.

Vassdraget er tidligere regulert. Rivtjønnå er fremdeles oppdemt, men ikke aktivt regulert. Aktiv regulering er heller ikke planlagt for omsøkt utbyggingsalternativ, da kraftverket vil bli kjørt i takt med tilsig.

Tynset kommune ser på tiltakene som positive samfunnstiltak for å styrke lokal og regional energiforsyning basert på ny fornybar energi.

Tynset kommune, rådmannen, gir følgende administrative uttalelse i forbindelse med søknad om konsesjon for Riva kraftverk i Tyllaldalen, Tynset kommune:

1. Kraftverket vil bli liggende innenfor områder avsatt som LNF-områder i kommuneplanens arealdel. Det må derfor søkes om dispensasjon. Tynset kommune anser tiltaket som samfunnsnyttig.
2. Inngrepet vil ikke påvirke vesentlige natur- eller miljøverdier i kommunen.
3. Tynset kommune ser på tiltakene som positive samfunnstiltak for å styrke lokal og regional energiforsyning basert på ny fornybar energi.

Arild E. Trøen
Rådmann

Hilde Aanes
avdelingsingeniør